

Mapa noční oblohy

Mapa noční oblohy znázorňuje pozorovatelná souhvězdí 16. května ve 21:00 hodin SEČ na souřadnicích 50° severní šířky a 15° východní délky za ideálních podmínek (bezoblačná obloha a malé světelné znečištění). Mapa je orientována tak, že sever je nahoře.

Informace pro návštěvníky

Upozorňujeme, že z bezpečnostních důvodů není možné vstupovat do sálu digitálního planetária po začátku programu.

Večerní programy jsou obsahově zaměřeny na dospělé návštěvníky a starší školní mládež.

Změna programu vyhrazena.

 Vstupné 30 až 90 Kč dle druhu programu a věku návštěvníka.

 Budova digitálního planetária se spolu s pokladnou otevírá 30 minut před začátkem programu. Z důvodu omezeného počtu míst v sále digitálního planetária využijte k zajištění vstupenky na program vstupenkový portál města Hradce Králové HKPoint nebo Turistické informační centrum na Eliščině nábřeží. V pokladně digitálního planetária je možné zakoupit vstupenky pouze za předpokladu, že zbývají ještě z předprodeje.

 Budova hvězdárny se spolu s pokladnou otevírá 15 minut před začátkem programu. Vstupenky na program, který probíhá pouze na hvězdárně (pozorování), lze zakoupit až na místě.

 Pro osoby s omezenou schopností pohybu jsou v přízemí digitálního planetária z úrovně okolní komunikace bezbariérově přístupné prostory expozice ve foyer, projekčního sálu a toalet.

 Všechny návštěvníky žádáme, aby dodržovali pokyny pracovníků zajišťujících program a ustanovení Návštěvního řádu. Děkujeme Vám za pochopení, toleranci a vzájemnou ohleduplnost.

 Pro skupiny minimálně 20 osob nabízíme možnost realizace programu v odpoledních a večerních hodinách v pracovních dnech v době mimo pravidelné programy pro veřejnost. Více informací: ☎ 495 264 087

HVĚZDÁRNA
A PLANETÁRIUM
v Hradci Králové

Hvězdárna a planetárium v Hradci Králové

Zámeček 456/30, 50008 Hradec Králové

☎ +420 495 264 087 ☎ +420 495 270 959

☎ +420 737 456 777 ✉ astrohk@astrohk.cz

www.astrohk.cz

HVĚZDÁRNA
A PLANETÁRIUM
v Hradci Králové

MĚSÍČNÍK

květen 2025

Program

Středy

Večerní program | 19:30 s pořadem **Temná biosféra**

🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní pozorování | 21:30

🕒 60 minut | 📍 hvězdárna | 📡 jen za jasné oblohy

Pátky

Podvečerní program pro děti | 17:30 aneb **Planetárium pro nejmenší**

pořad vhodný pro diváky ve věku od 5 do 8 let
v doprovodu dospělé osoby

🕒 60 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní program | 19:30

s pořadem **HORIZON: Beyond the Edge of the Visible Universe**

🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní pozorování | 21:30 | kromě 23. 5. Muzejní noc

🕒 60 minut | 📍 hvězdárna | 📡 jen za jasné oblohy

Soboty

Pozorování Slunce | 15:00

🕒 30 minut | 📍 hvězdárna | 📡 jen za jasné oblohy

Odpolední program pro děti | 16:30

s pohádkou **Lucie a tajemství padajících hvězd**

pořad vhodný pro diváky ve věku od 8 let
v doprovodu dospělé osoby

🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium a hvězdárna

Večerní program | 19:30

s pořadem **Zrození Země**

🕒 90 minut | 📍 digitální planetárium

Večerní pozorování | 21:30

🕒 60 minut | 📍 hvězdárna | 📡 jen za jasné oblohy

Akce a přednášky

1. 5. 16:00 | 📍 digitální planetárium

Velký tyranosauří kvíz pro děti

Letos si připomínáme kulaté 120. výročí vědeckého popisu nejslavnějšího pravěkého živočicha vůbec, obřího dravého dinosaura druhu *Tyrannosaurus rex*. Dinosaurů je však mnoho, jejich jména jsou složitá, ale mnoho lidí tito neuvěřitelní živočichové fascinují, i když je nikdy neviděli na vlastní oči. Považujete se za znalce dinosaurů? Četli jste nějakou knihu nebo viděli nějaký filmový dokument

o dinosaurech a tyranosauřovi zvlášť? V tom případě si můžete přijít svoje znalosti otestovat! Tyranosauří kvíz už na vás netrpělivě čeká...celých 66 milionů let! Uvádí: **Vladimír Socha** Zdroj: **HPHK**

15. 5. 18:00 | 📍 digitální planetárium

Jsme ve vesmíru sami?

Jak je možné, když je vesmír tak obrovský a starý, že jsme ještě nepotkali žádné mimozemšťany? Pojdme společně zapátrat a pokusit se rozlousknout záhadu ticha z hlubin vesmíru. Projdeme si nejruž-

nější teorie, podíváme se na exoplanety, které by mohly být plné života (nebo alespoň vesmírných bakterií), a zamyslíme se nad tím, jestli jsme náhodou nepřehlédli obří neonový nápis „Vítejte, pozemšťané!“ někde za Jupiterem. S trochou vědy, špetkou humoru a velkou dávkou zvědavosti se pokusíme přijít na kloub tomu, proč je vesmír plný hvězd, ale možná prázdný, co se týče mimozemské konverzace. Přijďte si s námi lámat

hlavu nad jednou z největších otázek lidstva – a možná se i trochu bát, že jsme tu fakt sami... Přednáší: **Jana Česáková** a **Michal Šrejber**

23. 5. 20:00 – 24:00 | 📍 hvězdárna

Královéhradecká muzejní noc

Hvězdárna a planetárium v Hradci Králové v rámci Muzejní noci otevře své prostory v době od 20 do 24 hodin. Můžete se těšit na ukázkou našich historických dalekohledů a v Čechách nejstaršího funkčního malého Zeissova projekčního planetária, které si z dětství pamatuje mnoho našich návštěvníků. A pokud nám bude přát počasí, zkusíme se podívat i na noční oblohu.

Výstavy

Výstavy jsou přístupné v rámci programů probíhajících v prostoru digitálního planetária, případně hvězdárny.

Vesmír očima dětí | 📍 digitální planetárium

Výstava dětských prací, která vznikla ku příležitosti 10. výročí otevření digitálního planetária. Můžete se těšit na pestrou škálu výtvarných děl, která vytvořily děti ze Základní školy Milady Horákové pod vedením p. učitelky Zákravské a Matějčkové.

Krása fyziky / fyzika krásy | 📍 digitální planetárium

Výstava Krása fyziky / fyzika krásy si klade za cíl ilustrovat jinou stránku fyzikálních jevů kolem nás. Snaží se, aby divák otevřel oči a pozoroval, jaké zázraky se dějí přímo před ním. Autorem většiny fotografií a textů je profesor Tomáš Tyc z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity.

Papírové modely kosmické techniky

Papírové modely **Petra Baldy** a **Miloše Drábka**.

📍 digitální planetárium

Světelné znečištění

autor: **Radka Pavlíková** a **Pavel Kabrhel**

📍 hvězdárna

Foto měsíce

Při virtuálních výpravách k Jupiteru, které pořádáme v rámci našich programů v digitálním planetáriu, obdivujeme jeho dynamickou atmosféru. Občas na ní také pozorujeme tmavé skvrny – stíny jeho měsíců (celkem jich má momentálně 95), zejména těch Galileových (Io, Europa, Ganymed, Callisto), objevených G. Galileem v roce 1610. Tyto stíny vznikají, když se měsíc dostane mezi Slunce a Jupiter (princip stejný jako u zatmění Slunce na Zemi). Ze Země je lze za dobrých podmínek vidět i menším dalekohledem jako tmavé tečky pohybující se po disku planety, přičemž nejčastější jsou přechody rychle obíhajících měsíců Io a Europa.

Fotografování Jupitera (vzdáleného min. 600 mil. km, 11× většího než Země) je náročné a vyžaduje výkonný dalekohled a kameru pro rychlé sekvence snímků. Klíčové je následně zpracování dat specializovaným softwarem. Tímto způsobem pořizujeme úchvatné snímky a videa Sluneční soustavy, které vám chceme zprostředkovávat co možná nejaktuálněji. Naše „Foto měsíce květen“ tedy není pořízeno velkými vesmírnými teleskopy, ale je to naše vlastní práce z Hradce Králové, což dokazuje, že tuto technologii ovládáme a můžeme do programů vkládat nejnovější snímky právě probíhajících vesmírných událostí pořízené přímo pro vás a přímo u nás.

Foto: **HPHK** / **Michal Šrejber** a **Marek Tuší**

Kosmické události

planety

Merkur	nepozorovatelný
Venuše	ráno nízko nad V obzorem
Mars	v první polovině noci
Jupiter	večer nízko nad Z obzorem
Saturn	ve druhé polovině měsíce ráno nízko nad V obzorem
Uran	nepozorovatelný
Neptun	nepozorovatelný

Měsíc

4. 5.	Měsíc v první čtvrti (14:51)
12. 5.	Měsíc v úplňku (17:55)
20. 5.	Měsíc v poslední čtvrti (12:58)
27. 5.	Měsíc v novu (4:01)

2. 5.	8 h	planetka Vesta v opozici se Sluncem
3. 5.	2 h	Měsíc v konjunkci s β Gem (Pollux)
4. 5.	2 h	Měsíc v konjunkci s Marsem
5. 5.	20 h	Měsíc v konjunkci s α Leo (Regulus)
6. 5.	4 h	maximum meteorického roje eta Akvarid
10. 5.	10 h	Měsíc v konjunkci s α Vir (Spica)
11. 5.	2 h	Měsíc v odzemi (406 256 km)
14. 5.	7 h	Měsíc v konjunkci s α Sco (Antares)
14. 5.	19 h	planetka Juno v opozici se Sluncem
18. 5.	1 h	Uran v konjunkci se Sluncem
22. 5.	18 h	Měsíc v konjunkci se Saturnem
22. 5.	21 h	Měsíc v konjunkci s Neptunem
23. 5.	22 h	Měsíc v konjunkci s Venuší (seskupení Měsíce, Venuše a Saturnu ráno nad V obzorem)
26. 5.	3 h	Měsíc v přizemí (359 013 km)
28. 5.	14 h	Měsíc v konjunkci s Jupiterem
30. 5.	5 h	Merkur v horní konjunkci se Sluncem
30. 5.	10 h	Měsíc v konjunkci s β Gem (Pollux)

Časové údaje jsou uvedené v SEČ. Zdroj: Rozehnal, J. aj. *Hvězdářská ročenka 2025*.